

Тому ефективність створення сприятливих умов для посилення ролі самостійної роботи в освітянському процесі в значній мірі залежить від осмислення ситуації; накопичення знань і навичок, які необхідні викладачу для усвідомлення та формулювання навчального завдання; зосередженні зусиль на розробці та оновленні тем, що пропонуються студентам у якості самостійної роботи; осмисленні суперечностей та проблемних ситуацій.

Сьогодні необхідна корекція ролі індивідуальної роботи студента, яка, зазвичай, представляється в реферативній формі. Має бути направлена на поглиблене вивчення питань, що складають основу творчого мислення майбутнього спеціаліста.

Необхідно передбачити самостійне формування фахових знань і навичок на основі: новітніх навчально-методичних розробок науковців; тез, що пропонуються на конференціях, форумах, семінарах тощо.

Увага студента має бути направлена на вивчення та аналіз навчальної та додаткової рекомендованої літератури (ретельно підбраною викладачем (-ами) кафедри).

Індивідуальні завдання є складовою самостійної роботи та виконуються студентами у формі доповідей, реферативних виступів, викладання новітньої інформації на семінарських заняттях.

Увагу слід звертати на самостійність мислення студента, вміння аналізувати навчальний та науковий матеріал тощо.

Високої оцінки мають заслуговувати індивідуальні форми структурування самостійної роботи, що відображують творчий підхід студента до освоєння та розуміння теми.

Л. С. Топчій, канд. екон. наук, доцент
кафедри стратегії підприємств

ВИКОРИСТАННЯ ПРОГНОЗІВ ПРИ РОЗРОБЦІ СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУ ПІДПРИЄМСТВА

При визначенні стратегічного плану підприємства використовуються прогнози, при цьому розглядаються три виміри: період, на який дається прогноз; напрямок, тобто тенденції розвитку в майбутньому; величини, тобто наскільки великі зміни відбудуться при тій чи іншій стратегії розвитку підприємства.

Прогнози, як правило, основані на аналізі існуючого стану і розробці перспектив розвитку підприємства. У процесі прогнозування економічного стану підприємства використовуються різні

методи. До них відносяться методи статистичного, математичного аналізу, економіко-математичні методи, зокрема, методи парної і множинної кореляції, що дозволяють встановити закономірності у зміні окремих показників залежно від зміни факторів-аргументів і представити цю закономірність змін у вигляді економічних моделей, по яких і проводяться розрахунки при визначенні показників у майбутніх періодах стратегічного розвитку підприємства. Наприклад, залежність собівартості нового виробу від ступеню технічної новизни, трудомісткості і року випуску може бути представлена такою економічною моделлю:

$$\text{собівартість} = 12 + 8,5x_1 + 3,4x_2 - 1,2x_3,$$

де x_1 — рівень технічної новизни нового виробу;

x_2 — трудомісткість виготовлення, нормо-годин;

x_3 — рік випуску.

На основі прогнозу собівартості нового виробу, що являється нижньою межею ціни, прогнозується повна ціна, яка ще враховує верхню межу, що визначається якістю виробу — ефектом, який отримує споживач від користування ним (нові властивості, сучасний дизайн, надійність, економічність в експлуатації та ін.).

Від рівня ціни і рівня якості виробу залежить його конкурентоспроможність на ринку. Оцінка конкурентоспроможності передбачає аналіз ринку і вибір зразка конкурентного виробу як бази для порівняння з виробом, що оцінюється. Вона передбачає також визначення набору технічних параметрів обох виробів (нового і виробу-аналога), розрахунок комплексного показника їх технічного рівня. На основі таких показників побудована шкала коригування ціни залежно від комплексного показника технічного рівня виробів. Із даних шкали видно, що при зростанні технічного рівня і якості виробу зростають витрати виробництва, конкурентоспроможність і ціна. Ціна нового виробу визначається як добуток ціни виробу-аналога та відповідного коефіцієнта корегування ціни, що встановлений згідно зі шкалою.

В основу розрахунку шкали покладена степенева функція виду:

$$y = ax^b,$$

де y — коефіцієнт корегування ціни;

x — комплексний показник технічного рівня виробу;

a і b — параметри функції.

Такий підхід у прогнозуванні дозволяє виробнику при розробці стратегії, а також на ранніх стадіях підготовки виробництва об'єктивно формувати ціну нового виробу залежно від її техніч-

ного рівня та якості, належним чином орієнтувати покупця, обґрунтовано прогнозувати конкурентоспроможність продукції.

При визначенні стратегії підприємства може застосовуватися метод «Дельфі» і сценарний підхід побудови прогнозу. Метод експертних оцінок «Дельфі» дозволяє отримати найбільш вірогідні показники, яких досягне підприємство у процесі реалізації наміченої стратегії.

Сценарний підхід побудови стратегії дає можливість враховувати передбачення у змінах розвитку відповідних галузей, зменшувати невизначеність і, таким чином, підвищувати ймовірність розробленої стратегії розвитку підприємства. Для цього враховуються песимістичний, оптимістичний і найбільш ймовірний варіанти, на основі якого приймаються відповідні рішення і розробляється стратегія розвитку підприємства.

Г. Д. Туровська, викладач кафедри
англійської мови ф-ту маркетингу

СИСТЕМА КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ НА ОСНОВІ ДЕРЖАВНОГО СТАНДАРТУ ОСВІТИ

У наш час суспільні потреби на ринку освітніх послуг в області вищої професійної освіти достатньо жорстко обумовлені державними стандартами. Через це питання про високий або низький рівень освіти в окремому ВНЗі чи з певної спеціальності повинен вирішуватися тільки у співвідношенні з обов'язковими вимогами державних стандартів. ВНЗу недостатньо мати високий науковий потенціал та висококваліфіковані науково-педагогічні кадри: необхідна ціленаправлена організація всієї діяльності в галузі освіти.

Традиційні форми державного контролю навчальних закладів вважаються неприйнятними в умовах переосмислення освітньої практики. Нова система контролю повинна базуватися на забезпеченні якості підготовки випускників як основного показника ефективності діяльності ВНЗів та на єдиному механізмі мотивації для всіх ВНЗів за допомогою їх суспільно-державної акредитації.

Забезпечення якості послуг у сфері освіти вимагає створення ретельно продуманої і надійно діючої сукупності організаційної структури, відповідальності, процедур, процесів та ре-